

Lika
Destination

Smart
Sustainable
Destination

Klaster Lika Destination
Budačka 12, 53000 Gospić
www.lika-destination.hr
info@lika-destination.hr
+38553 647 042
OIB: 41969082566
IBAN: HR83 2340 0091 1108 55054

LOKACIJA (NASELJE)	KULTURNO DOBRO
Grad Gospić	
Gospić	Cjelina arhivskih fondova i zbirki u posjedu Državnog arhiva u Gospiću
Gospić	Crkva Navještenja Blažene Djevice Marije
Gospić	Fontana "Marta Vodarica"
Gospić	Kapela sv. Marije Magdalene
Gospić	Kipovi sv. Petar i Pavao
Gospić	Kuća u ulici Mlinarska 1
Gospić	Kula Age Senkovića
Gospić	Kulturno - povijesna cjelina grada Gospića
Gospić	Most na rijeci Bogdanici
Gospić	Muzej Like Gospić - muzejska građa
Gospić	Pil Krista Spasitelja
Gospić	Reljef "Pali graničari"
Gospić	Reljef-spomenik palim graničarima
Gospić	Skulptura vodarica "Marta"
Gospić	Zgrada (Muzej Like Gospić)
Gospić	Zgrada Državnog arhiva, Kaniška 17
Gospić	Zgrada Gospićko-senjske biskupije, Ulica senjskih žrtava 36
Gospić	Zgrada Ličko-senjske županije, Ulica dr. Franje Tuđmana 4
Gospić	Zgrada pošte
Gospić	Zgrada Učiteljskog studija
Bužim	Crkva sv. Terezije Avilske
Aleksinica	Crkva sv. Ivana Krstitelja
Barlete	Arheološko nalazište Ostaci crkve sv. Ivana Krstitelja
Bilaj	Most preko rijeke Like
Bilaj	Ruševine Starog grada Bilaja
Brušane	Crkva sv. Martina Biskupa
Donje Pazarište	Crkva sv. Jakova Apostola
Klanac	Crkva Navještenja Blažene Djevice Marije
Lički Osik	Crkva sv. Josipa i cisterna
Lički Ribnik	Crkva sv. Petra i Pavla
Lički Ribnik	Ostaci drvenog mlina kašikara
Medak	Crkva Rođenja sv. Jovana Preteče
Mušaluk	Crkva sv. Duha
Mušaluk	Ruševine Starog grada Budak grada
Smiljan	Arheološki lokalitet Čovini-Crikvine
Smiljan	Crkva sv. Marije Karmelske
Smiljan	Kapela Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije
Smiljan	Most preko potoka Otešice
Smiljan	Memorijalni centar Nikola Tesla
Široka Kula	Ostaci Turske kule

Trnovac	Crkva sv. Nikole biskupa
Grad Senj	
Senj	Crkva sv. Marije od Arta
Senj	Crkva sv. Martina
Senj	Gradska loža, Frankopanski trg
Senj	Gradski muzej Senj - muzejska građa
Senj	Grobnica Ivana de Cardinalibusa
Senj	Inventar crkve Svete Marije od Arta
Senj	Kaštel Ožegovićanum
Senj	Katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije
Senj	Knjižnica senjske biskupije
Senj	Kuća Petrovski
Senj	Palača Vukasović (Gradski muzej Senj)
Senj	Reljef "Bogorodica s Djetetom"
Senj	Riznica katedrale Uznesenja Marijina
Senj	Senjski topovi
Senj	Senjski vodovodni sustav i fontana na Cilnici
Senj	Tvrđava Nehaj
Senj	Urbanistička cjelina grada Senja
Senjska Draga	Kapela sv. Mihovila s fontanom i grobnicom
Jablanac	Crkva sv. Josipa
Jablanac	Šest hidroarheoloških zona
Krasno Polje	Crkva sv. Antuna Padovanskog i župni dvor
Krasno Polje	Premužićeva staza
Krivi Put	Crkva Majke Božje Snježne
Lukovo	Ostaci ribarskih nastambi za motrenje tuna na poluotoku Malta
Starigrad	Crkva sv. Jakova Apostola
Sveti Juraj	Arheološko nalazište i crkva sv. Filipa i Jakova
Sveti Juraj	Crkva sv. Jurja
Grad Otočac	
Otočac	Kuća tradicije
Otočac	Gačanski park memorije
Otočac	Mitrej
Otočac	Kamena skulptura
Otočac	Mlinice na izvoru Gacke
Otočac	Arheološko nalazište Ostatci staroga grada Otočca
Otočac	Crkva Sv. Trojstva
Otočac	Crkva sv. Velikomučenika Georgija
Otočac	Kapela Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije
Otočac	Kapela Majke Božje od Sedam žalosti
Otočac	Most preko rijeke Gacke
Otočac	Muzejska građa Gackog pučkog otvorenog učilišta (Muzeja Gacke)
Otočac	Ruševine starog grada "Fortica"
Otočac	Urbana kulturno povijesna cjelina grada Otočca

Otočac	Zgrada u ulici Kralja Zvonimira 19
Otočac	Zgrada vojne uprave, Ulica kralja Zvonimira 10
Otočac	Zgrada, Fortička 1
Otočac	Zgrada, Ive Senjanina 10
Otočac	Zgrada, Kralja Zvonimira 11
Otočac	Zgrada, Ruđera Boškovića 2
Otočac	Zgrada, Ruđera Boškovića 4
Otočac	Zgrada, Trg dr. Franje Tuđmana 8
Otočac	Zgrada, Ulica kralja Zvonimira 49
Otočac	Zgrada, Vatrogasna 1
Otočac	Zgrada, Zrinskoga 5
Otočac	Župni dvor, Trg Marka Mesića 14
Ličko Lešće	Crkva Majke Božje od sv. Krunice (sv. Rozalije)
Ličko Lešće	Crkva sv. Franje Paulskog
Brlog	Crkva sv. Save
Brlog	Ruševine starog grada Gusić grada
Čovići	Ostaci mitreja
Dabar	Crkva sv. Arhanđela Mihovila
Doljani	Crkva Rođenja Presvete Bogorodice
Drenov Klanac	Ruševine kule Šimšanovka
Glavace	Crkva sv. Petke
Kompolje	Arheološki lokalitet Crkvina
Kompolje	Crkva sv. Stjepana Prvomučenika
Podum	Ruševine crkve sv. Marka
Prozor	Crkva Uzvišenja sv. Križa
Prozor	Ostaci mitreja
Ramljani	Crkva sv. Arhanđela Mihovila
Sinac	Arheološko nalazište Pećina Bobinac-Kozerina
Sinac	Crkva sv. Ilije Proroka
Sinac	Ruralna cjelina Majerovo Vrilo - Miletina Skela
Općina Brinje	
Brinje	Kapela sv. Fabijana i Sebastijana
Brinje	Kapela sv. Vida
Brinje	Mlin vretenaš
Brinje	Most preko potoka Radetića
Brinje	Oltari Presvetog Trojstva i Žalosne Gospe u kapeli burga Sokolac
Brinje	Orgulje u crkvi Blažene Djevice Marije
Brinje	Ruševine starog grada Sokolca
Brinje	Skulptura Ranjeni Krist
Brinje	Stacionarni lokomobil Guttler& CO
Brinje	Zbirka narodnog blaga Općine Brinje
Križpolje	Crkva Našašća Svetog Križa
Letinac	Crkva sv. Antuna Padovanskog
Lipice	Crkva sv. Ivana Krstitelja

Stajnica	Crkva sv. Nikole Biskupa
Stajnica	Kapela sv. Petra i Pavla
Stajnica	Sakralni inventar crkve sv. Nikole Biskupa
Općina Donji Lapac	
Boričevac	Crkva Rođenja BDM
Doljani	Crkva Rođenja Presvete Bogorodice
Donji Lapac	Stari hotel Ozeblin
Nebljusi	Crkva sv. Ilije
Nebljusi	Crkva sv. Ilije Proroka
Općina Gračac	
Bruvno	Crkva Rođenja sv. Jovana Preteče
Deringaj	Crkva Uspenja Presvete Bogorodice
Donja Suvaja	Crkva Vaznesenja Gospodnjega
Gračac	Crkva sv. Jurja Mučenika
Gračac	Stari most na rijeci Otuči
Mazin	Crkva Rođenja Presvete Bogorodice
Palanka	Crkva Rođenja Blažene Djevice Marije
Palanka	Ostatci staroga grada Zvonigrada
Pribudić	Pravoslavna Crkva sv. Paraskeve (sv. Petke)
Velika Popina	Crkva sv. Proroka Ilije
Općina Karlobag	
Baške Oštarije	Crkva Pohoda sv. Elizabete
Baške Oštarije	Fontana na izvoru potoka Ljubica
Baške Oštarije	Povijesna cesta Terezijana
Baške Oštarije	Spomen obilježje Kubus
Karlobag	Arheološki lokalitet Gradina-Vidovgrad s ostacima crkve sv. Vida
Karlobag	Crkva sv. Josipa s kapucinskim samostanom
Karlobag	Fond knjižnice u Kapucinskom samostanu
Karlobag	Hidroarheološka zona u uvali Baška Draga
Karlobag	Orgulje u Kapucinskom samostanu
Karlobag	Ostaci crkve sv. Karla Boromejskog
Karlobag	Stari grad " Fortica"
Karlobag	Tri portreta Habsburgovaca i slika "Posljednja večera" iz Kapucinskog samostana sv. Josipa
Karlobag	Zgrada škole
Općina Lovinac	
Gornja Ploča	Ruševine utvrde "Štulića kulina"
Kik	Crkva sv. Petke
Lovinac	Crkva sv. arhanđela Mihovila
Ričice	Crkva sv. Marije Magdalene
Smokrić	Most na rijeci Suvaji i cisterna s oknom
Sveti Rok	"Majstorska cesta"
Sveti Rok	Crkva sv. Roka
Štikada	Crkva sv. Petra i Pavla
Općina Perušić	

Bakovac Kosinjski	Crkva sv. Vida
Bukovac Perušički	Arheološko nalazište Lipova glavica
Bukovac Perušički	Crkva Sv. Trojice
Donji Kosinj	Crkva sv. Ivana Krstitelja
Donji Kosinj	Crkva sv. Petra
Donji Kosinj	Pravoslavna crkva Hram Oca Nikolaja
Gornji Kosinj	Crkva sv. Antuna Padovanskog sa župnim dvorom
Gornji Kosinj	Kapela sv. Ane
Gornji Kosinj	Most
Gornji Kosinj	Orgulje u crkvi sv. Antuna Padovanskog
Gornji Kosinj	Tradicijska stambeno poslovna građevina
Kaluđerovac	Crkva sv. Nikole Biskupa
Lipovo Polje	Crkva svetog Arhangela Mihajla
Mlakva	Arheološko nalazište Marina glavica
Perušić	Crkva sv. Križa
Perušić	Inventar crkve Uzvišenja Presvetog Križa
Perušić	Kapela sv. Roka
Perušić	Orgulje u crkvi Uzvišenja sv. Križa
Perušić	Ruševine Starog grada Perušića
Perušić	Zgrada, Trg popa Marka Mesića 2
Studenci	Crkva svetog apostola evanđelista Luke
Općina Plitvička Jezera	
Korenica	Crkva sv. Arangela Mihajla i Gavrila
Korenica	Zgrada stare škole (realka), Zagrebačka ulica
Plitvička Jezera	Arheološko nalazište Gradina Kozjak (Krčingrad)
Plitvička Jezera	Četiri zgrade
Plitvička Jezera	Hotel "Plitvice"
Plitvička Jezera	Kompleks zgrada Vila Izvor
Plitvička Jezera	Restoran "Kozjak"
Plitvička Jezera	Tradicijska okućnica, Plitvica Selo 081
Plitvička Jezera	Zgrada društvene prehrane
Plitvička Jezera	Zgrada poštanskog ureda
Plitvički Ljeskovac	Ruralni ansambl, Plitvički Ljeskovac 22
Prijeboj	Kapela sv. Petra i Pavla s grobljem
Prijeboj	Zgrada lugarnice
Vrelo Koreničko	Pravoslavna crkva Uspenja Presvete Bogorodice
Općina Rakovica	
Drežnik Grad	Ruševine starog grada Drežnika
Korana	Mlin-vodenica Špoljarić
Korana	Špoljarićeva pilana na rijeci Korani
Rakovica	Tradicijska okućnica Rakovica 9
Općina Udbina	
Bunić	Crkva Blažene Djevice Marije
Debelo Brdo	Crkva Rođenja Presvete Bogorodice

Donji Mekinjar	Crkva sv. Velikomučenika Georgija
Jošan	Crkva sv. Jovana
Jošan	Crkva sv. Save
Mutilić	Crkva Preobraženja Gospodnjeg
Podlapača	Crkva sv. Jurja
Svračkovo Selo	Crkva Uspenja Presvete Bogorodice
Udbina	Arheološka zona Gradina
Udbina	Arheološki lokalitet sv. Marko-Grob na Udbini
Udbina	Arheološko nalazište Ostatci katedrale sv. Jakova (Korija)
Općina Vrhovine	
Vrhovine	Crkva sv. Arhangela Mihajla i Gavrila
Vrhovine	Ličko prelo
Zalužnica	Crkva sv. Petra i Pavla

Prilog 1: Popis kulturne baštine, Izvor: Registar kulturnih dobara RH

NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA	
Umijeće izrade coklji	tradicionalna obuća koja se i dan danas upotrebljava kao odjevni predmet, proglašena je nematerijalnim kulturnim dobrom Republike Hrvatske a izrađuje se od upletenog dijela i otkanog sukna koje se nakon tkanja mora ustupati da bi dobilo čvrstoću. Razlikovale su se po mustrama koje su se plele na prednjoj strani coklji. Najpoznatije su leščarske coklje nazvane po Ličkom Lešću kraj Otočca no međutim postoje brojne udruge koje ii danas se bavi zanatom izrade coklji.
Ličko prelo	specifičan radni sastanak s radnim i zabavnim dijelom, karakterističan za čitavo područje Like. Jednako je važna tradicija i s primorske strane u selima podno Velebita i selima podno Velike Kapele. Povijesni podaci o ličkom prelu poznati su preko usmene predaje i na temelju etnografskih opisa sredine 20. stoljeća.
Lička kapa	crveno-crne JE boje sa crnim resama. Rese su se nosile oko desnog uha a priča govori da dužina resa ovisi o tome koliko su muškarcu bila duga četiri prsta. Vrh kape je bio crven, a oglavlje crno ili crveno s izvezenim motivima kružića koji simboliziraju vojsku na Krbavskom polju koja je bila poražena i da su ožalošćene majke, supruge i sestre svoju tugu pretvorile u ličku kapu tako što crvena i crna boja prikazivali sukob na polju a rese kao simbol bole nad poginulima.
Dangubica	poznata u Lici po imenu samica, kuterevka poznati je autohtoni glazbeni instrument koja je dobila ime po mjestu gdje se je izrađivala Kuterevo, a ime je dobila iz

	razloga što su čuvari stada životinja na livadi čuvajući stoku svirali i gubili dane. ³² Mnogi je poistovjećuju sa slavonskom dangubicom, ali razliku je po tome što je izrađena od druge vrste, tamnija i duža je slavonske
Priprema tradicijskoga ličkoga sira škripavca	Priprema tradicijskog ličkog sira škripavca poznata je u Lici, ali i u selima podno Velebita i Velike Kapele s primorske strane, što je široj javnosti manje poznato, pa je ova vrsta sira često prezentirana kao lički škripavac. Ima potvrda pripreme škripavca i u nekim krajevima Gorskoga kotara i Korduna. Naziv je ova vrsta sira dobila prema njegovome specifičnom svojstvu da škripi pod zubima dok je mlad. Škripavac se u pravilu izrađuje od kravljeg mlijeka, a puno rjeđe od ovčjeg (proizvodili su ga oni koji su imali više ovaca). Katkada su žene znale pomiješati kravlje i ovčje mlijeko i napraviti sir.
Posmrtni običaji vezani uz mirila ili počivala	karakterističan su ritual stanovništva velebitske primorske padine, Bukovice i Ravnih Kotara. Mrtvac se polagao na nosila i vezao konopom, tako da se prilikom nošenja po strmim i uskim stazama ne pomiče. Pokojnika su nosila dva ili najviše četiri nosača u isti mah. Prvo polaganje umrlog na tlo se smjelo izvršiti samo na jednom za to određenom mjestu, za svakog pokojnika posebnom-mirilu, mjerilu, počivalu, počivaljki. Uzela bi mu se "mira"-mjera stavljanjem veće kamene ploče uz glavu- uzglavnica, a do nogu mu se stavljala manja kamena ploča zvana podnožnica. Na mirilu se duša dijeli od tijela i tu ostaje u "vičnoj vezi sa suncem", dok tijelo odlazi pod zemlju.
Glagoljaško pjevanje	obuhvaća tradicijsko (pučko) rimokatoličko liturgijsko, paraliturgijsko i drugo nabožno. Glagoljaško je pjevanje prevladavalo od ranoga srednjega vijeka sve do druge polovice 20. stoljeća, kada je nastupila snažna modernizacija crkvene glazbe.
Umijeće izrade šindre za pokrivanje krovova	jedno od najstarijih umijeća izrade materijala za krovni pokrov. Šindra se u gradovima i selima Hrvatske kontinuirano upotrebljava sve do pol. 19. st., a znanje o njenoj izradi u Lici i Gorskom kotaru uspjelo se sačuvati do danas. Proizvodnjom šindre danas se još bave obitelji Podnar (Kuterevo), Štimac (Crni Lug) i Krizmanić (Saborsko). Rijetki znalci ove tehnologije deblo usitnjuju u tanke izdužene daščice i pribijaju čavlima na drvenu krovnu konstrukciju. Šindra se izrađuje od jele i smreke postupkom kalanja. Osim što je vrlo zdrav materijal, relativno je trajan, jer opstaje i do 40 godina.
Umijeće gradnje gacke plavi	tradicijska vještina izgradnje riječnog čamca tipa monoksila. Plav je nadasve specifično tradicijsko plovilo, karakteristično za područje gornjeg toka rijeke Gacke. Specifičnost joj je u tome što je monoksil, izrađen od jednog komadu jelova ili smrekova trupca. Ne nalazimo

	ga u suvremenosti, kao ni u bližoj prošlosti, ni na jednoj susjednoj rijeci (npr. na rijeci Lici) ili na bližim rijekama dunavskoga slijeva (npr. Uni, Korani, Dobri). Na drugim hrvatskim rijekama odavna su se prestali koristiti monoksili, već su se koristila plovila građena iz više komada drveta.
Umijeće izrade solističke tambure kuterevke	dio stoljetne tradicije naselja Kutereva gdje vrsni samouki majstori drvodjelije i danas izrađuju tu vrstu glazbala. Tradicija izrade kuterevke, kao i drugih predmeta iz drva, duboko je ukorijenjena u povijesnom razvoju naselja. Tambura kuterevka naziva se još i dangubicom, dangubom, rjeđe i kozaricom. Riječ je o četverožičanoj ličkoj tamburi kojoj je tipološki najrodnija slavonska solistička tambura samica, a potom i tambure s dvije (rjeđe i tri) žice s Korduna, Banovine i iz Posavine (dvožica, danguba ili dangubica) te iz Istre i s otoka Krka (cindra ili tambura).
Umijeće čitanja, pisanja i tiskanja glagoljice	Od 11. do 16. stoljeća glagoljica je bila glavno hrvatsko pismo. Njome su pisani tekstovi na hrvatskome crkvenoslavenskome, ali i hrvatskome govornom jeziku. Ona je i pismo mnogih rukopisnih srednjovjekovnih kodeksa. Također, ona je i pismo prve tiskane hrvatske knjige. Glagoljica je nastala i počela se koristiti u drugoj polovici 9. stoljeća.
Gacki čakavski govori s područja Otočca	govore se u Otočcu, Ramljanima, Sincu, Lešću, Čoviću, Prozoru, Lipovlju, Kuterevu, Švici, Kompolju i Dabru. Pripadaju ikavsko-ekavskom dijalektu odnosno njegovu rubnom poddijalektu, osim Kutereva koji pripada kontinentalnomu poddijalektu. U tim govorima dosljedan je refleks jata po Jakubinskij-Meyerovom pravilu. Imaju inventar od pet samoglasnika, dok leščarski, čovički i sinački govori imaju još diftong ie. Gacki čakavski govori okolice Otočca starinski su govori, njima govori oko 9.000 govornika.
Ikavski govori lovinačkog kraja	Lički novoštokavski ikavski govori dio su novoštokavskoga dijalekta štokavskoga narječja. Taj dijalekt obuhvaća i ikavske govore u Dalmaciji, Slavoniji te govore u Bosni i Hercegovini. Iseljeničkih novoštokavskih ikavskih govora ima u Srbiji, Mađarskoj te u Italiji gdje je veoma važna i stara moliško-hrvatska dijaspora.
Bunjevački govori	pripadaju novoštokavskom ikavskom dijalektu štokavskoga narječja hrvatskoga jezika. Povijesno i etnološki razlikuju se tri ogranka: podunavski (Bačka, južna Mađarska i okolica Budimpešte), primorsko-lički (Hrvatsko primorje, Lika i Gorski kotar) te dalmatinski Bunjevci (Dalmacija s dinarskim zaleđem, jugozapadna Bosna i Hercegovina). Svim je Bunjercima prostorno ishodište jugoistočno dinarsko-jadransko granično

	područje, a vremensko je ishodište razdoblje srednjega vijeka. Bunjevački ogranci prema povijesnim, etnološkim i lingvističkim istraživanjima pokazuju kulturnu povezanost i bliskost.
Tradicije hrvatskog lovstva	Tradicije hrvatskog lovstva dio su šireg kompleksa djelatnosti u kojemu je lov tek jedna komponenta, a sve veću važnost dobiva uzgoj i zaštita divljači, očuvanje prirodnih staništa, održavanje i poticanje biološke raznovrsnosti te održivo upravljanje i gospodarenje lovištima.
Tradicijske i pastirske igre u Lici	dio su tradicijske baštine i života na planinskom području od Velike i Male Kapele na sjeveru, Ličke Plješivice na istoku i Velebita na jugu i zapadu. To su igre snage i vještine s ciljem nadmetanja, koje se igraju timski ili pojedinačno. Premda su nositelji ovih igara prvenstveno muškarci s obzirom na cilj nadmetanja u igrama, žene su se također natjecale kako bi istaknule svoju spretnost i snalažljivost. Danas se igre nastoje revitalizirati te se u očuvanje uključuju obrazovne institucije i udruge građana.
Transhumanca-praksa sezonske seobe stoke i pastira na području Dinarskog gorja	praksa sezonske seobe stoke i pastira između nižih predjela i gorskih pašnjaka koja vjerojatne korijene ima u paleolitiku, dok tijekom prvog stoljeća pr.n.e. rimskom ekspanzijom dolazi do daljnje ekspanzije korištenja pašnjačkog prostora. O praksi svjedoči nekoliko epigrafskih spomenika te pisanih dokumenta (Pisani kamen i Dolabelin natpis, Gospički ugovor iz 1887. Očuvanje ove vrste stočarstva je od iznimne važnosti za Republiku Hrvatsku, kako s aspekta oživljavanja predmetnih područja, prepoznatljivosti identiteta i tradicije, tako i sa aspekta biodiverziteta kroz očuvanje planinskih pašnjačkih staništa i ekonomije putem iskorištavanja marginalnih planinskih tla.
Umijeće izrade ukrasnog veza građa/četverokuka Umijeće izrade ukrasnog veza građa/četverokuka	posebno je vrijedno kulturno nasljeđe tog područja. Znanje je to i vještina koji se generacijski prenose kroz praksu nositelja. Građa je etnografski i narodni naziv za jedinstveni sukneni nakit pojedinih sastavnih dijelova tradicijske ženske i muške nošnje i/ili uporabnih predmeta (ženskih torbi, bisaga, zobnica). Ona predstavlja jedinstveni način kićenja suknenog ruha na području zapadnog dijela Dinarida.
Tradicijske ribolovne vještine, običaji i vjerovanja na Jadranu	Hrvatska se obalom i brojnim otocima ističe jedinstvenom tradicijom ribolova. Primjerice, najstarija pisana potvrda ribolova mrežama stajaćicama potječe iz kraja 10. st. Ribolov u kojem se koriste različiti alati podrazumijeva poznavanje tehnika izrade, korištenja i različitih mornarskih vještina utemeljenih na poznavanju geomorfoloških, oceanografskih i meteoroloških obilježja određenog akvatorija.

Glazbeni izričaj otkanje	izvode pjevači (muški ili ženski) koristeći različite tehnike potresanja glasa posebnim načinom pjevanja "iz grla". Svaka pjesma traje koliko i dah glavnog pjevača. Melodije napjeva se baziraju na ograničenim tonskim nizovima, uglavnom kromatskim, veličine intervala koji ne odgovaraju današnjim ustaljenim intervalima, a stihovi pokrivaju različite teme od ljubavi do trenutne društvene tematike i politike.
--------------------------	--

Prilog 2: Popis kulturnih i drugih manifestacija, izrada autora

PRIRODNA BAŠTINA ZAŠTIĆENA ZAKONOM O ZAŠTITI PRIRODE				
Područja	Oblik zaštite	Godina zaštite	Površina	Zanimljivosti
Poligonska područja				
Plitvička jezera	Nacionalni park	1949.	296,3 km ²	Od 1979. g. na UNESCO-ovom popisu Svjetske prirodne baštine. Područje NP obuhvaća 16 kaskadno postavljenih jezera koje povezuju slapovi te ga odlikuje iznimno bogatstvo flore i faune. Veliki slap visok 78 m najveći je slap u RH. Najbrojniji posjetitelji su Nijemci, Nizozemci i Talijani (preko milijun posjetitelja godišnje).
Sjeverni Velebit		1999.	115,57 km ²	Područje NP odlikuje iznimno bogatstvo raznolikosti krških oblika, živoga svijeta i krajobraza te očuvan ekosustav. NP je član mreže Europskih destinacija izvrsnosti (EDEN). Na području najmlađeg hrvatskog NP nalazi se najviša meteorološka postaja u Hrvatskoj (Zavižan, 1594 m) te najdublje hrvatske jame (Lukina jama - 1431 m, Slovačka jama - 1320 m i jama Velebita 1026 m). NP godišnje posjeti 15.000 posjetitelja.
Paklenica		1949.	95,07 km ²	Područje NP obuhvaća južne obronke Velebita, atraktivne kanjone Velike i Male Paklenice usječene u Velebit od mora do najviših vrhova Velebita (Vaganski vrh 1757 m). Prisutno je iznimno bogatstvo geomorfoloških pojava i oblika, raznolik biljni i životinjski svijet, atraktivni krajolici i netaknuta priroda. Područje odlikuje i iznimno bogatstvo kulturne baštine. Najveća hrvatska stijena za penjače je na području NP (Anića kuk, 712 m). Najbrojniji posjetitelji su Nijemci, Austrijanci, Česi, Slovenci i Talijani (120.000 posjetitelja godišnje).
Velebit	Park prirode	1981.	2.035,51 km ²	1979. g. područje Planine Velebit proglašeno svjetskim rezervatom biosfere prema UNESCO-vom programu Man and Biosphere (MaB). Park prirode Velebit najveće je zaštićeno područje u Republici Hrvatskoj, a status zaštite dobio je zbog

				svojih prirodnih vrijednosti i značaja za očuvanje biološke raznolikosti.
Velika Plješivica-Drenovača	Posebni rezervat	1962.	0,03 km ²	Za Veliku Plješivicu-Drenovaču karakteristična je vegetacija s obilježjem mješovite šume prašumskog stadija. Ovaj poseban šumski rezervat čini mješovita šuma jele, bukve i smreke, a rijetko se javlja i pokoji javor. Šuma posjeduje malo stabala po kilometru kvadratnom, ali su zato velika, visoka i stara.
Laudonov gaj		1965.	0,29 km ²	Laudonov gaj se nalazi u sjeverozapadnom dijelu Krbavskog polja kod sela Šalamunić. U parku se nalazi oko 600 hrastova, starih oko 250 godina. Ova šuma predstavlja veliku povijesnu vrijednost uspješnog pošumljavanja sa svrhom zaustavljanja živog pijeska. Za njen nastanak je zaslužan francuski vojskovođa Laudon, koji je 1746. godine naredio pošumljavanje.
Visibaba - rezervat		1986.	0,78 km ²	Visibaba se nalazi na području Nacionalnog parka Sjeverni Velebit, a smatra se posebnim botaničkim vrtom, jer je nalazište endemične hrvatske sibireje.
Zavižan-Balinovac-Zavižanska kosa		1971.	1,21 km ²	Velebitski botanički vrt osnovan je 1967. godine, na inicijativu dr. Frana Kušana, profesora na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu u Zagrebu kako bi bogatstvo flore Velebita postalo dostupnije svim posjetiteljima. Okolno područje Zavižan – Balinovac – Zavižanska kosa je proglašeno Posebnim rezervatom 1971.
Čorkova uvala		1965.	0,73 km ²	Na području Nacionalnog parka Plitvička jezera nalazi se prašuma Čorkova uvala. Područje je pretežito strmo krški teren i popunjeno je bukvom i jelom, a upravo taj oblik terena je razlog da je Čorkova uvala ostala prašuma.
Štirovača		1965.	1,23 km ²	Štirovača je posebni rezervat šumske vegetacije na Srednjem Velebitu, odnosno sekundarna prašuma bukve i smreke. Zbog prevelike sječe je Štirovača stavljena pod zaštitu 1965. godine.
Bijeli Potoci - Kamensko		Značajni krajobraz	1972.	11,48 km ²

				značajni krajobraz, Odlukom Sabora RH, Bijeli Potoci – Kamensko proglašeni su i spomen područjem. Ovo područje ima velike pejzažne kvalitete, a posebno se to odnosi na otvorene pašnjake i proplanke: Poljana, Opaljenica, Veliko i Malo Kamensko.
Zavratnica		1964.	0,41 km ²	Zaljev Zavratnica nalazi se južno od Jablanca i oblikovana je u izgled sličan fjordu. Uvala je dugačka 900 m, a širina varira od 50 do 150 m, dok se kanjon uzdiže u visinu od 100 m. Od 1981. sastavni je dio Parka prirode Velebit.
Gacko i Dabarsko polje		2003.	521,62 ha i 155,32 ha	Rijeka Gacka sa svim svojim pritocima u gornjem toku čini jedinstvenu kršku rijeku koja povremenim poplavama, ali i kroz napajanje podzemnih voda, koje su često na vrlo maloj dubini. Po duljini Gacka je treća ponornica na svijetu.
Baraćeve špilje		2004.	5,19 km ²	Na području značajnog krajobraza Baraćeve špilje razvijeni raznoliki reljefni tipovi i oblici sa prevladavajućim krškim reljefom. Podzemno se prostiru speleološki objekti sa sigama, pleistocenskim fosilnim ostacima i endemskom špiljskom faunom te arheološkim nalazima. Cijelo područje uključuje rijetke i ugrožene tipove staništa te uz njih vezane ugrožene i strogo zaštićene vrste.
Pećinski park Grabovača		2018.	56 km ²	Pećinski park Grabovača jedini je pećinski park u Europi. Na relativnoj maloj površini (1,5 km ²) nailazimo na 8 špilja i jednu jamu, što predstavlja sklop raznovrsnih i po bogatstvu kalcitnih tvorevina vrijednih speleoloških pojava te ¼ od ukupnog broja zaštićenih speleoloških objekata u Hrvatskoj – 3 špilje su zaštićene u kategoriji geomorfološkog spomenika prirode, a špilja Samograd najpoznatiji je speleološki objekt pećinskog parka.
Velnička glavica	Spomenik prirode	1970.	0,06 km ²	Pored Brušana nalazi se geološko-paleontološko nalazište Velnička glavica. U njemu se nalaze netaknute 32 vrste fosilne flore i faune.

Vrelo Une		1968.	0,09 km ²	Vrelo Une je smješteno u Općini Gračac i svojim strmim liticama i plavozelenim jezerom oduzima dah. Osim ljepote, posjeduje iznimnu hidromorfološku vrijednost. Nedaleko od vrila počinju prvi slapovi i ubrzo čine prirodnu granicu s Bosnom i Hercegovinom.
Vrela Gacke		1973.	61 km	Tonkovićevog vrila, Majerovog vrila i Vrilo Pećine su tri najveća izvora rijeke Gacke koja obiluje podvodnim speleološkim nalazištima i vrelima.
Velebitski botanički vrt	Spomenik parkovne arhitekture	1969.	0,49 km ²	Vrt se nalazi na nadmorskoj visini od 1480 metara u blizini Zavižana i u njemu se nalazi preko 300 raznih biljaka, od kojih su neke samonikle, a druge donesene s drugih lokacija na Velebitu. Među njima nalazi se i poznata velebitska degenija.
Hajdučki i Rožanski kukovi	Strogi rezervat	1969.	12,97 km ²	Strogi rezervat je jedan od 2 stroga rezervata u RH te ulazi u grupu speleološki najzanimljivijih područja svijeta. Neobično carstvo krša, skupine koja sadrži pedesetak kamenitih vrhova visokih preko 1600 m, koji oblicima privlače brojne planinare i alpiniste.
Točkasta područja				
Pčelinja pećina		1970.		Nalazi se u okolici Gospića i dobila je ime po divljim pčelama koje se gnijezde na stijeni iznad ulaza.
Ostrovica		1970.		Nalazi se u okolici Gospića i bogata je kalcitnim tvorevinama, a duga je oko 300 m.
Ledenica	Spomenik prirode	1970.		Nalazi se blizu Studenaca u Lici. U završnom dijelu špilje, duge 100 m, nalazi se nakupina siga, koje su zimi i u proljeće prekrivene ledom po čemu je dobila ime. Otapanjem leda u toplijem dijelu godine formira se jezero.
Petrićeva pećina		1970.		Nalazi se u Perušiću i bogata je špiljskim nakitom.
Crna pećina		1964.		Nalazi se u Nacionalnom parku Plitvička jezera i ulaz je otvoren prema koritu rijeke Korane, ali je prilaz do nje potopljen. Pećina obiluje ukrasima raznih boja.

Golubnjača		1964.		Pećina Golubnjača je zaštićeni geomorfološki spomenik prirode koji se nalazi u Nacionalnom parku Plitvička jezera, a njen se nalazi u kanjonu rijeke Korane. Pećina je dugačka samo 165 m, ali je visoka 46 m.
Šupljara		1964.		Nalazi se u Nacionalnom parku Plitvička jezera, iznad jezera Kaluđerovac. U njoj je pronađena vrsta lažištipavca.
Cerovačke pećine		1961.		Nalaze se u blizini Gračaca i najveći su špiljski kompleks u Hrvatskoj, a spada pod Park prirode Velebit. Pećina je dugačka gotovo 4 km i zaštićena je kao posebni geomorfološki rezervat.

Prilog 3: Popis prirodne baštine zaštićene Zakonom o zaštiti prirodne baštine Državni zavod za zaštitu okoliša, službene web stranice javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima, strategije JLS-a, obrada autora.